

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Tuloslaskelma	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	6 298 548	5 793 280	6 498 930	6 405 350	6 417 350	6 417 350
Myyntituotot	1 233 414	1 433 980	1 433 980	1 712 640	1 712 640	1 712 640
Maksutuotot	2 867 448	2 473 550	2 422 200	2 467 590	2 479 590	2 479 590
Tuet ja avustukset	1 961 910	1 516 990	2 273 990	1 940 160	1 940 160	1 940 160
Muut toimintatuotot	235 776	368 760	368 760	284 960	284 960	284 960
Toimintakulut	-101 330 292	-103 841 091	-105 952 970	-109 262 540	-111 012 843	-113 611 327
Henkilöstökulut	-58 155 398	-58 339 815	-59 586 814	-60 128 900	-60 883 053	-62 428 707
Palvelujen ostot	-19 502 047	-20 993 814	-21 794 194	-22 844 340	-23 311 410	-23 804 980
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 629 318	-2 951 888	-2 991 888	-2 874 220	-2 869 220	-2 869 220
Avustukset	-4 226 829	-4 252 650	-4 252 650	-4 283 160	-4 283 160	-4 283 160
Muut toimintakulut	-16 816 700	-17 302 924	-17 327 424	-19 131 920	-19 666 000	-20 225 260
Toimintakate	-95 031 744	-98 047 811	-99 454 040	-102 857 190	-104 595 493	-107 193 977
Poistot ja arvonal.						
Toimintakate/asukas	-2 157	-2 207	-2 238	-2 296	-2 317	-2 357
	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
HTV 1						
Yhteensä	1309,8	1304	1319	1290	1291	1291

Kunnanhallituksen kesäkuussa 2022 hyväksymä sivistys- ja hyvinvointitoimialan talousarviokehys (toimintakate) vuodelle 2022 on 102 857 190 euroa. Toimialan talousarvio on valmisteltu annettuun talousarviokehykseen. Toimialan toimintatuotot ovat 6 405 350 euroa. Tuottojen kasvu vuoden 2022 muutettuun talousarviokehykseen on 10,6 %. Toimialan toimintakulut ovat 109 262 540 euroa. Toimialan tuotoissa ja kuluissa on huomioitu hyvinvointialueelle siirtyvä oppilas- ja opiskelijahuoltohenkilöstö.

Toimialan visio

Paremmen arjen ilmiö.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelujen kehittämisessä huomioidaan kuntastrategia ja toimialan palvelujen kehittämissuunnitelma. Palvelujen kehittäminen perustuu elinkaarirajatteluun ja tulosalueiden yhteiseen kehittämiseen.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan kehittämisen painopistealueet ovat seuraavat:

- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Laadukkaan palvelun varmistaminen
- Arjen hyvinvointi
- Henkilöstö

Olennaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2022-lukuihin)

Menot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Henkilöstökulujen kasvu, palkankorotukset ja uusi henkilöstö koulutus-, varhaiskasvatus-, nuoriso- ja hallinto- ja talouspalveluissa	-2 934 000
	Sisäisten erien kasvu	-2 133 100
	– sisäiset ICT-palvelut, 149 200	
	– sisäiset siivous- ja ruokapalvelut, ALEKSIA -610 800	
	– sisäiset vuokrat, -1 671 500	
	Palvelusetelikulujen kasvu varhaiskasvatuksessa	-1 714 300
	Asiakaspalvelujen ostot	77 400
	Oppilaskuljetukset	125 000
	Työterveyshuoltomaksut	88 600
	Kotikuntakorvausmenot	-85 400
	Kalusto	79 500
	Hyvinvointialueelle siirtyvä oppilas- ja opiskelijahuoltohenkilöstö	1 295 000
Tulot		
	Päivähoito Aleksin tuotot hyvinvointialueelta	129 400
	Kotikuntakorvaukset	116 600
	Kelan korvaus työterveyshuollosta	-74 000
	Valtiolta ja muilta saadut tuet ja avustukset	418 900
	Hyvinvointialueelle siirtyvät tulot	-11 300

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa kuntalaisten hyvinvointia edistäviä ja monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, nuoris-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä kotoutumisen palveluja. Toimialan palvelut tuotetaan siellä missä erikaiset kuntalaiset ovat. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala mahdollistaa kuntalaisille oppimisen, sivistymisen, harrastamisen ja elinikäisen kasvun. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tehtävänä on myös kuntatasoisen hyvinvointityön koordinointi.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Hyvinvoinnin näkökulma korostuu entistä enemmän sivistys- ja hyvinvointitoimialan toiminnan kehittämisessä. Palvelujen tulee tukea ennalta ehkäisevää toimintaa ja kuntalaisten hyvinvointia.

Koronapandemia on vaikuttanut eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointiin. Toiminnassa tulee tukea niitä eri-ikäisiä kuntalaisia, jotka ovat kriisin seurauksena vaarassa syrjäytyä. Samoin tulee tehdä toimenpiteitä, jotka lisäävät yhteisöllisyyttä kriisin jälkeen.

Laadultaan riittävän hyvät varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut tulee säilyttää. Lapsille ja nuorille tulee mahdollistaa tarvitsemansa tuen saanti sinne, missä lapset ja nuoret ovat.

Ikäihmisten määrä kasvaa Nurmijärvellä. Heille suunnattuja hyvinvointia tukevia palveluja tulee kehittää terveyden ja toimintakyvyn säilymiseksi. Ikä-ihmisiin kohdistuvat hankkeet koostuvat yhteen eri toimijat tuottamaan heille suunnattua toimintaa ja palveluja.

Toimintaympäristössä on tapahtumassa seuraavia muutoksia:

- Hyvinvointialueuudistus, yhteistyön ja toimivien yhdyspintojen kehittäminen hyvinvointialueen kanssa
- Kunnan talouden tiukentumisesta johtuen joudutaan priorisoimaan, mitä palveluja tuotetaan ja kenelle.
- Vastaanottokeskustoiminta Nurmijärvellä Ukrainan sodasta johtuen, valmistavan opetuksen lisääntyminen
- Varhaiskasvatuksen kolmitasoisen tuen malli, lapsen oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen ja tuen toteutus
- Yksityisen varhaiskasvatuksen laajeneminen, uusi yksityinen päiväkotitoiminta valmistuu Rajamäkeen syksyllä 2023
- Varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nousu
- Perhevapaa-uudistus ja sen vaikutus varhaiskasvatuspalvelujen käyttöön
- Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen
- Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen osana perhekeskustoimintaa, Klaukkalassa toiminnan kehittäminen osana Suopolun päiväkodin toimintaa
- Päätös alkuluokkatoiminnan vakinaistamisesta

- Lähikouluperiaatteen kehittäminen ivision (suunnitelma lähikouluperiaatteen vahvistamiseksi) kautta
- Perusopetuksen tuntijakoon yhden vuosiviikkotunnin lisääminen ruotsin kieleen
- Perusopetuksen tasa-arvorahoituksen vakiinnuttaminen lainsäädännön kautta
- Oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen kouluissa opetukseen sitomattoman henkilöstön avulla
- Lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintojen tukeminen Suomen harrastamisen mallin kautta. Toiminta vakiinnutetaan nuorisolakiin tulevan lisäyksen kautta. Toiminnan järjestämistä kehitetään edelleen kolmannen sektorin kanssa.
- Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen, kuntouttavan työpajatoiminnan sijoittuminen hyvinvointialueen vastuulle
- Etsivän nuorisotyön kehittäminen tavoittamaan oppilaitoksissa opiskelevia nuoria
- Koulunuorisotyötä tulee vahvistaa tukemaan syrjäytymisen ehkäisyä.
- Ihmisten vapaa-ajan tottumukset ovat muuttamassa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen sekä liikuntapalvelujen kuntalaisille tuottamien palvelujen tulee vastata tähän muutokseen. Samoin tulee kehittää toimenpiteitä, jolla saadaan koronan jälkeisenä aikana harrastajat palaamaan harrastustoimintaan sekä osallistumaan erilaisiin tapahtumiin
- Pääkirjaston peruskorjauksen valmistuttua mahdollistuu omatoimikirjaston toiminta ja uusittujen tilojen puitteissa monipuolinen toiminta eri-ikäisille kuntalaisille
- Liikuntapalveluiden palvelutuotanto keskittyy hyvinvointialueen ja kunnan väliselle yhdyspinnalle ennaltaehkäisevänä työnä
- Ikäihmisten määrän lisääntyminen luo tarpeita lisätä kunnan tuottamia ennaltaehkäiseviä palveluja liikunta- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluissa.
- Olohuonetoiminnan kehittäminen ikäihmisten yhteisöllisyyden lisäämiseksi
- Muutokset lasten ja nuorten määrässä vaikuttavat siihen, missä palveluita tarvitaan. Uudet asuinalueet lisäävät palvelujen käyttäjiä varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa sekä nuorisopalveluissa Rajamäellä ja Klaukkalassa.
- Toimialaan liittyviä digitaalisia palveluja ja tietojärjestelmiä kehitetään yhteistyössä palvelun tuottajien kanssa
- Yhteistyötä kehitetään toimialan tulosalueiden ja kunnan muiden toimialojen kesken.
- Hyvinvointialueuudistus siirtää oppilas- ja opiskelijahuoltoon liittyvien psykologi- ja kuraattoripalvelujen tuottamisen hyvinvointialueille.

Henkilöstösuunnitelma

Uusi henkilöstö:

Kehittämisasiantuntija hallinto- ja talouspalveluihin, määrääkainen tehtävä, toimialan hankkeiden koordinointi

Luokanopettaja, pysyväisluonteiseksi muuttuneen tuntiopettajuuden vakinaistaminen, ei määrärahaikutusta

Kolme erityisluokanopettajaa, pysyväisluonteiseksi muuttuneen tuntiopettajuuden vakinaistaminen, ei määrärahaikutusta

Kolme perusopetuksen lehtoria, pysyväisluonteiseksi muuttuneen tuntiopettajuuden vakinaistaminen, ei määrärahaikutusta

Peruskoulun aineopettaja, tuntiopettaja toistaiseksi, pysyväisluonteiseksi muuttuneen tuntiopettajuuden vakinaistaminen, ei määrärahaikutusta

Koulunkäynnin ohjaaja, pysyväisluonteiseksi muuttuneen toimien vakinaistaminen, ei määrärahaikutusta

Neljä varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa varahenkilöksi, Varhaiskasvatuslain § 36 muutoksen vaikutus, lyhytaikaisten sijaisten rekrytoinnin haasteet

Varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitaja, tukea tarvitsevien lasten osalta rakenteellisen tuen vahvistaminen

Kaksi yksikön päällikköä nuorisopalveluihin, johtamisen sekä kehittämisen ja suunnitteluosaamisen vahvistaminen

Kaksi koulunuorisotyöntekijää, määräaikainen tehtävä, koulussa yhteisöllisyyden vahvistaminen ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten auttaminen

Virkojen lakkauttaminen

Luokanopettaja, Nummenpään kouluun sijoitettu virka

Perusopetuksen lehtorin virka, virkajärjestelyt Nurmijärven yhteiskoulussa ja Nurmijärven lukiossa

Palveluverkkosuunnitelman ja palvelutuotanto-ohjelman toteutuminen talousarviossa

Palveluverkkosuunnitelma

Palveluverkon kehittäminen tulee tehdä rullaavasti huomioiden muutokset, mitä tapahtuu lasten ja nuorten määrissä eri puolilla kuntaa. Uusien kaava-alueiden käyttöön ottamisessa tulee huomioida palvelujen riittävyys ja niiden sijoittuminen. Varhaiskasvatuksen osalta joudutaan huomioimaan varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääntyminen sekä kasvanut alle 3-vuotiaiden määrä. Varhaiskasvatuksen osalta tarkastellaan palvelujen riittävyttä erityisesti Rajamäellä ja Klaukkalassa uusien asuntoalueiden avaamisen näkökulmasta. Rajamäen kampuksen suunnittelu ja toteutus etenee KVR-urakan kilpailutuksen jälkeen. Kirkonkylässä lukion ja NYK:n sekä Urheilupuiston koulun suunnittelun eteneminen odottaa kaavoituksen etenemistä.

Palvelutuotanto-ohjelma

Palvelumuotoilua hyödynnetään esim. peruskorjausten ja uusien koulutilojen rakentamisen yhteydessä.

Digitalisoinnissa hyödynnetään toimialan tietojärjestelmiä esim. oppilashallintoa ja varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmää sekä koulukuljetusten reititysohjelmaa, johon on liitetty huoltajille suunnattu Kouluun.fi -käyttöliittymä ja kouluille suunnattu Timit-järjestelmä. Samoin hyödynnetään Ilmari-ilmoittautumisjärjestelmää sekä Timmi-tilojen varaus- ja laskutusjärjestelmää. Yhdistyksille suunnatut avustukset haetaan sähköisesti. Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmää ollaan kilpailuttamassa.

Toimialan eri tulosalueiden toiminnassa hyödynnetään kolmannen sektorin toimijoita monin eri tavoin. Nurmijärven harastamisen mallia toteutetaan kolmannen sektorin avulla. Ikäihmisille suunnattua olohuonetoimintaa toteutetaan yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa ja perheille tarkoitettuun kohtaamispaikkatoimintaan haetaan yhteisökumppaniksi kolmatta sektoria.

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	118 367	171 170	171 170	125 870	125 870	125 870
Toimintakulut	-1 053 809	-1 117 914	-1 117 914	-1 221 760	-1 221 760	-1 249 560
Toimintakate	-935 442	-946 744	-946 744	-1 095 890	-1 095 890	-1 123 690
Toimintakate/asukas	-21	-21	-21	-24	-24	-25
HTV 1	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Yhteensä	11,6	11	11	15	15	15

Olellaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2022-lukuihin)		
Menot ja tulot	Muutos	Euroa
	Palkankorotusvaraus	-60 800
	Sisäiset vuokrat	-8 300
	Toimialan kehittämisasiantuntija (64 000 e, koulutuspalveluista siirretty hallinto- ja talouspalveluihin 20 500 e hankekoordinaattorin palkkamääräraha)	-64 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto- ja talouspalvelut tuottaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Tulosalueen asiantuntijat tarjoavat erilaisia tukipalveluja sivistys- ja hyvinvointitoimialalle.

Vuoden 2023 alusta alkaen hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueelle siirtyy hyvinvointipalvelujen tulosalueelta kotoutumispalvelujen yksikkö, kun hyvinvointipalvelujen tulosalue poistuu organisaatorakenteesta.

Tulosalueen toiminnan painopistealueet

Tulosalueen tehtäviä ovat erilaiset toimialan koordinointitehtävät: investoinnit, hankinnat ja henkilöstöasiat, talousarviovalmistelu ja talousraportointi sekä tieto- ja viestintäteknologia. Tehtäväalueeseen kuuluvat myös koulukuljetukset, oppilashallintojärjestelmän ylläpito ja koordinointi sekä johdon tukitehtävät kaikille tulosalueille.

Hallinto- ja talouspalvelut vastaa myös toimialan kahden lautakunnan, sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan, hallinnollisista valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävistä.

Kotoutumispalvelut tarjoaa ohjaus- ja neuvontapalvelua kunnan kaikille maahanmuuttajille tuloperusteesta riippumatta Koto-infon neuvontapisteessä. Lisäksi kansainvälistä suojelua saaville ja heidän perheenjäsenilleen muodostuu asiakkuus kotoutumispalveluun kotoutumisajalle.

Kotoutumispalvelut

Keski-Uudenmaan ja myös Nurmijärven vieraskielisen väestön määrä on nousussa. Suurin osa maahanmuutosta on työ- opiskelu- tai perhesideperusteista. Alueelle muuttaa myös muualta Suomesta kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä. Vieraskielinen väestö Nurmijärvellä monimuotoistuu.

Kotoutumispalvelussa koordinoidaan kotoutuslain mukaisesti kotoutujien palveluprosesseja, tehdään pakolaisten vastaanottotyötä kunnanvaltuuston päätösten mukaisesti, sekä kehitetään maahanmuuttajatyötä monialaisesti niin Nurmijärvellä, kuin seudullisestikin. Kotoutumispalvelun asiakkaina ovat kansainvälistä suojelua saavat henkilöt sekä heidän per-

heenjäsenensä. Nurmijärvellä vastaanotetaan valtuustopäättöksen mukaisesti 10–15 kiintiöpakolaista joka toinen vuosi. Kotoutumispalvelua toteutetaan usein verkostoyhteistyönä eri toimijoiden kanssa. Kotoutuja-asiakkaat saavat ohjausta ja neuvontaa eri asioissa, elämänhallinnan tukea sekä tukea kotoutumisprosessiensa sujumiseksi. Kotoutumispalvelun asiakkuudessa olevien, kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden määrä on pienessä nousussa ja vuosi 2023 on myös pakolaisten vastaanottovuosi.

Kaikille maahanmuuttajille suunnattua lähi- ja etäneuvontatoimintaa kehitetään ja yhdenmukaistetaan Järvenpään, Hyvinkään ja Tuusulan kanssa hankeyhteistyössä. Nurmijärven kunta on mukana Työ- ja elinkeinoministeriön rahoittamassa, Keski-Uudenmaan maahanmuuttajien neuvontapalvelujen kehittämisen jatkohankkeessa toimintakautena 2022–2023, jolloin siirrytään työn juurruttamisvaiheeseen. Hankkeen myötä neuvontapalveluja yhdenmukaistetaan, yhteistyöverkostoja vahvistetaan ja alueelle luotuja yhteisiä nettisivuja kehitetään.

Nurmijärven kunta reagoi myös Ukrainaan liittyvissä kysymyksissä ja seuraa tilanteen kehittymistä myös palvelujen näkökulmasta. Kotoutumispalvelussa yhteensovitetaan vastaanotto-

keskustoiminnan, hyvinvointialueen palvelujen, yleisen kunnan palveluneuvonnan ja kotoutumisen kumppanuusverkoston toimintaa.

Toiminnan painopistealueet

Laki kotoutumisen edistämisestä päivitetään. Kunnan tehtävät lisääntyvät merkittävästi. Kunta varautuu uudesta laista uusien tehtävien suunnitteluun ja varautuu niiden järjestämiseen yhdessä muiden toimijoiden kanssa. On odotettavissa, että laki ei astu vielä voimaan vuonna 2023.

- Kaikille vieraskielisille suunnatun maspa-palvelun (maahanmuuttajien asiointipalvelu, ent. TNO) juurruttaminen ja palvelurakenteiden luominen Keski-Uudenmaan alueella hankeyhteistyönä.
- Kehitetään ja tarkastellaan edelleen palvelujen yhdyspintoja hyvinvointialueen kanssa vieraskielisen väestön palveluihin pääsemisen helpottamiseksi ja laadukkaiden asiakasprosessien varmistamiseksi.
- Seurataan ukrainalaisten tilanteen kehittymistä ja varaudutaan tarvittaessa palvelurakenteiden muutoksiin ukrainalaisten osalta.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2021	TPE2022	TA2023
Hallinto- ja talouspalvelut			
Hallinto- ja talouspalvelut			
Henkilöstö	11	11	12
Kotoutumispalvelut			
Henkilöstö	4	4	3
Asiakkaiden määrä	78	41	49
Asiakaskontaktien määrä	1 870	1 320	1 500

Koulutuspalvelut

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	1 092 998	1 372 460	1 372 460	1 566 520	1 566 520	1 566 520
Toimintakulut	-55 531 264	-56 868 132	-57 077 132	-59 472 770	-60 494 600	-62 040 730
Toimintakate	-54 438 266	-55 495 672	-55 704 672	-57 906 250	-58 928 080	-60 474 210
Toimintakate/asukas	-1 236	-1 249	-1 254	-1 283	-1 305	-1 329
HTV 1	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Yhteensä	607	594	594	598	598	598

Olennaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2022-lukuihin)		
Menot	Muutos	Euroa
	Palkankorotusvaraus	-577 000
	Sisäiset ICT-kulut	59 000
	Sisäiset vuokrat	-1 096 900
	Aleksian kustannukset	-391 300
	1.8.2022 perustetun oppilaanohjauksen lehtorin 7 kuukauden palkkakustannukset sivukuluineen	-30 200
	1.8.2022 perustettujen 8 henkilökohtaisen avustajan 7 kuukauden palkkakustannukset sivukuluineen	-126 000
	Hankekoordinaattorin palkanosan siirto hallinto- ja talouspalveluihin	20 500
	Oppivelvollisuuden laajenemisen edellyttämien oppikirjojen ja -materiaalien sekä henkilökohtaisten tietokoneiden hankinta uusille lukiolaisille	-110 000
	6.–9. -luokkalaisten henkilökohtaisten Chromebookien leasingkulut	-57 000
	Kalustomäärärahan leikkaaminen (Nuuka)	90 000
	Majoitus- ja ravitsemuspalveluihin varatun määrärahan leikkaaminen (Nuuka)	10 000
	Työnohjauspalveluihin varatun määrärahan leikkaaminen (Nuuka)	5 000
	Kotikuntakorvaukset	-92 000
Tuotot	Päivähoito Aleksista hyvinvointialueelta saatavat tuotot	129 400
	Kotikuntakorvaustuotot	116 600

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Koulutuspalvelut vastaa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Sen tehtäviin kuuluvat myös

taiteen perusopetusta ja vapaata sivistystyötä järjestävien opilaitosten tukeminen. Palvelut tuotetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Oppivelvollisuutta laajennettiin 1.8.2021 voimaan astuneella oppivelvollisuuslailla. Oppivelvollisuusikä nousi 17 vuodesta 18 vuoteen ja toisen asteen opinnoista tuli maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Maksuttomuuden edellyttämien oppikirjojen ja -materiaalien sekä henkilökohtaisten tietokoneiden hankintaan uusille lukiolaisille tarvitaan vuonna 2023 110 000 €.

Koulujen digitalisaatio etenee nopeasti. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään kaikilla vuosiluokilla ja sähköisen opetusmateriaalin ja -palveluiden käyttö perusopetuksessa ja lukio-koulutuksessa lisääntyy koko ajan. Tätä kehitystä tukemaan koulutuspalveluissa käynnistettiin lukuvuoden 2021–2022 alussa henkilökohtaisten päätelaitteiden hankkiminen vaihteittain kaikille 6.–9.-luokkien oppilaille. Käytännössä tämä toteutetaan siten, että uuden lukuvuoden alussa kaikki 6. luokalla aloittavat oppilaat saavat kunnalta Chromebook-tietokoneen lainaksi peruskoulun päättymiseen asti. Laitteet hankitaan kuntaan 4 vuoden leasing sopimuksella. Vuonna 2023 laitteiden hankkimiseen tarvitaan 57 000 €.

Koulutus- ja varhaiskasvatuspalvelut tulevat syksyllä 2022 yhdessä esittämään vuonna 2018 käynnistyneen alkuluokkatoiminnan kokeilun vakinaistamista 1.8.2023. Mikäli esitys hyväksytään, alkuluokkatoiminta laajenee tuolloin koskemaan kaikkia alkuluokkaikäisiä lapsia.

Henkilöstösuunnitelmaan esitetään seuraavien, jo pidempään määräaikaisella henkilökunnalla hoidettujen tehtävien vakinaistamista: yksi (1) luokanopettajan virka, kolme (3) erityisopettajan virkaa, kolme (3) perusopetuksen lehtorin virkaa, yksi (1) perusopetuksen aineenopettaja, tuntiopettaja toistaiseksi -virka ja yksi (1) koulunkäynnin ohjaajan toimi. Näiden vakanssien perustamisella ei ole vaikutusta määrärahoihin tai kunnan henkilöstömäärään.

Nuuka-toimenpidesuunnitelmaan kirjatuista toimenpiteistä toteutuvat vuonna 2023 kalustomäärärahan leikkaaminen sekä majoitus- ja ravitsemuspalveluihin ja työnohjauspalveluihin varattujen määrärahojen leikkaaminen. Nämä toimenpiteet vähentävät tulosalueen menoja 115 000 eurolla.

Toiminnan painopistealueet

- Alkuluokkatoiminnan vakiinnuttaminen ja kehittäminen
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön edelleen kehittäminen
- Oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen
- Lähikouluperiaatteen kehittäminen
- Harrasteiltapäivätoiminnan kehittäminen
- Lukiokoulutuksen kehittäminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2021	TPE2022	TA2023
Koulutuspalvelut			
Peruskoulujen määrä	23	23	23
Perusopetuksen oppilasmäärä	5 786	5 706	5 706
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	426	418	418
Henkilöstömäärä	646	647	647
Oppilaskuljetusten menot*	2 712 000	2 837 000	2 712 000

*Iluvut sisältävät myös varhaiskasvatukseen kirjatut esiopetuksen kuljetuskulut

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeet

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	1 422 961	850 000	1 600 000	1 422 960	1 422 960	1 422 960
Toimintakulut	-1 690 582	-990 000	-1 990 000	-1 690 580	-1 690 580	-1 690 580
Toimintakate	-267 621	-140 000	-390 000	-267 620	-267 620	-267 620
Toimintakate/asukas	-6	-3	-9	-6	-6	-6
	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
HTV 1						
Yhteensä	31	28	38,7	31	31	31

Vuonna 2023 koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluissa jatkuvat seuraavat, vuonna 2022 tai sitä aikaisemmin alkaneet hankkeet:

Koulutuspalvelut

- Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden perustaitojen kehittäminen 183 600 €

- Tasa-arvon edistäminen 2022 684 000 €
- Nurmijärvi harrastaa 355 000 €
- Kerhotoiminnan kehittäminen 2022 22 000 €
- Uudet lukutaidot 38 000 € (31.1.2023 asti)
- Korona-avustus lukiokoulutukseen 75 167 €

- Liikkuva opiskelu 9 500 €

Lisäksi koulutuspalvelut on mukana seuraavissa alueellisissa hankkeissa, joita koordinoivat suluissa olevat kunnat/kaupungit:

- Valtakunnallisen OppilasAgenttitoiminnan Next Step (Kangasala)
- DigiKilta 4 (Hämeenlinna)
- SitKo - Sitouttava koulu yhteistyö vaihe 2 (Mäntsälä)

Varhaiskasvatuspalvelut

- Tasa-arvon edistäminen 334 400 €
- Varhaiskasvatuksen tuen uudistaminen 429 800 €
- Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittäminen 160 000 €

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	2 847 079	2 451 400	2 451 400	2 389 870	2 389 870	2 389 870
Toimintakulut	-35 150 154	-36 141 073	-37 053 573	-39 146 480	-39 706 090	-40 563 920
Toimintakate	-32 303 075	-33 689 673	-34 602 173	-36 756 610	-37 316 220	-38 174 050
Toimintakate/asukas	-733	-758	-779	-814	-827	-839
	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
HTV 1	2021	2022	2022	2023	2024	2025
Yhteensä	552	556	561	561	561	561

Olellaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2022-lukuihin)

Menot	Muutokset	Euroa
	Sisäiset ICT-kulut	61 500
	Aleksian kustannukset	-202 500
	Sisäiset vuokrat	-378 700
	Henkilöstömenot	
	- Palkankorotusvaraus	-840 200
	- Uudet vakanssit:	
	4 varahenkilöä (ryhmätön lastenhoitaja)	-174 900
	1 varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitaja	-31 000
	- Vakanssimuutokset 1.8.2023 alkaen	-25 000
	- Varallaolojärjestelystä johtuvat erilliskorvaukset	
	Palvelusetelikulujen kasvu	-1 714 300
	Lasten digitaalisen oppimisympäristön uusiminen	-40 000
	Uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto	-30 000
	Kirkonkylän päiväkodista luopuminen (NUUKA)	186 710
	Toivojentien päiväkodista luopuminen (NUUKA)	21 430

	Yhden päiväkodin johtajan vakanssin täyttämättä jättäminen (NUUKA)	45 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatus vastaa varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluiden järjestelyistä laadukkaasti ja kustannustietoisesti. Varhaiskasvatuspalveluita järjestetään kunnallisena ja yksityisenä varhaiskasvatustoimintana. Palveluseteli mahdollistaa perheille tasavertaisen mahdollisuuden hakeutua yksityisten päiväkotipalveluiden piiriin. Esiopetusta järjestetään yhteistyössä perusopetuksen kanssa alkuluokkatoimintana. Varhaiskasvatukseen vastuualueeseen kuuluu lisäksi lasten hoidon tuet (avustukset): kotihoidon tuki ja sen kuntalisä sekä yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä.

Lasten osallisuusaste varhaiskasvatukseen on lisääntynyt viime vuosina ja valtakunnallisen ennusteen mukaan osallisuusaste jatkaa kasvuaan vielä seuraavina vuosina. Nurmijärvellä varhaiskasvatuspaikat ovat viime vuosina täyttyneet erityisesti alle 3 – vuotiaiden lasten määrän lisääntyessä varhaiskasvatuksessa. Vuoden 2022 aikana haastava tilanne uusien varhaiskasvatukseen hakevien lasten sijoittamisessa on Rajamäellä ja Kirkonkylällä. Tulevien vuosien aikana tarvittavan varhaiskasvatuspaikkojen määrän ennakoiminen on tärkeää, mutta jatkosakin haasteellista.

Vuoden 2022 aikana on aloitettu Rajamäellä uuden yksityisen päiväkodin rakennustyöt. Päiväkodin käyttöönotto toteutuu suunnitelman mukaisesti 1.8.2023 mennessä. Palvelusetelimenot ylittävät arvion mukaan vuoden 2022 aikana talousarvioon arvioidusta n. 700 000 euroa. Palvelusetelimenojen arvioidaan kasvavan vuonna 2023 lisääntyvästä yksityisestä varhaiskasvatuksesta sekä alle 3 – vuotiaiden ja tukea tarvitsevien lasten osalta palvelusetelikulujen suurentumisesta johtuen yhteensä 2 111 870 euroa.

Varhaiskasvatustalain 1.8.2022 alkaen kirjatun muutoksen myötä varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea osana varhaiskasvatuksen laadukasta perustoimintaa. Tukea on annettava viivytystä tuen tarpeen ilmettyä. Jos yleinen tuki ei ole riittävää voidaan tukea antaa tehostettuna tai erityisenä tukena. Lapsen tehostetun ja erityisen tuen antamisesta tulee tehdä hallintopäätös. Varhaiskasvatustalain muutoksen myötä varhaiskasvatuksessa on lisääntyvä tarve lasten pedagogisille ja rakenteellisille tukitoimille, joita ovat mm. ratkaisut pienennetystä ryhmäkoosta sekä varhaiseryityiskasvatuksen lastenhoitajien sijoittaminen ryhmään.

Varhaiskasvatustalain vuonna 2021 voimaan astuneisiin tarkennuksiin päiväkodin henkilöstömitoituksen poikkeamiseen liittyen sekä merkittävästi vaikeutuneesta sijaistilanteesta johtuen esitetään neljän (4) varahenkilön lisäämistä 1.1.2023 alkaen. Varhaiskasvatuspalveluiden järjestäjän vastuulla on järjestää toimivat sijaisjärjestelyt turvaamaan henkilöstön poissaoloista johtuvat henkilöstövajaukset.

Maaniitun alkuluokkatoimintaan EMO-luokkaan esitetään li-

sättäväksi yksi (1) varhaiseryityiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssi 1.1.2023 alkaen.

Varhaiskasvatustalain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatukseen opettajien / varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatukseen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. 1.8.2023 alkaen kahdeksan (8) nykyistä varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssia lakkautetaan ja avataan varhaiskasvatukseen opettajan (4) ja varhaiskasvatukseen sosionomin (4) vakansseina.

Vuoden 2023 aikana tulee kilpailuttaa varhaiskasvatukseen toiminnanohjausjärjestelmä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö aloitti 1.8.2021 kaksivuotisen esiopetuskokeilun. Kokeilu kestää vuoden 2021 elokuusta vuoden 2024 toukokuun loppuun ja koskee 2016 tai 2017 syntyneitä lapsia. Kokeiluun valittiin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilulain (1046/2020) mukaisesti satunnaisotannalla kuntia tai kunnista koostuvia alueita. Nurmijärven kunta pääsi satunnaisotannan kautta mukaan kokeiluun ja kokeilun toimipaikoiksi valittiin Nukarin ja Ylitilantien päiväkodit. Esiopetus on maksuton ja lapsilla on oikeus koulumatkaetuuteen ja oppilashuollon palveluihin.

1.8.2022 voimaan astuneen perhevapaaudistuksen vaikutuksia varhaiskasvatukseen sekä lasten hoidon tuen maksatuksiin on mahdollista arvioida vasta vuoden 2023 aikana, jolloin perheiden tekemiä valintoja voidaan tarkastella ensimmäisen kerran. Lapsen oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy, vaikka lapsi olisi poissa varhaiskasvatuksesta vanhemman kanssa vanhempainvapaalla, mikäli poissaolo kestää yhtäjaksoisesti enintään 13 viikkoa ja mikäli se on ennalta ilmoitettu. Vanhempainvapaasta johtuvat lapsen poissaolot ovat perheelle maksuttomia.

Vuoden 2023 budjetissa on huomioitu Nuuka-säästöjä varhaiskasvatuspalveluiden osalta. Henkilöstöstä on vähennetty yksi päiväkodin johtaja. Palveluverkosta poistuvat Kirkonkylän ja Toivojentien päiväkodit. Vuoden 2023 aikana on lisäksi tavoitteena luopua Klaukkalassa sijaitsevista Kuusitien ja Vaskomäen päiväkotien yksiköistä, Rajamäellä sijaitsevasta Isokallion päiväkodin yksiköstä sekä Röykässä omakotitalossa sijaitsevasta päiväkotina toimineesta kiinteistöstä.

Toiminnan painopistealueet

- Alkuluokkatoiminnan vakiinnuttaminen ja kehittäminen
- Kohtaamispaikan kehittäminen yhteistyötahojen kanssa Klaukkalassa
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön edelleen kehittäminen

- Palveluverkon kehittäminen ja ennakoiti väestöennusteiden pohjalta
- Kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun osallistuminen
- Lapsen tuen toteuttamisen vahvistaminen varhaiskasvatuksessa
- Varhaiskasvatuksen laadun, laadunhallinnan sekä arvioinnin kehittäminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP2021	TPE2022	TA2023
Varhaiskasvatuspalvelut			
Henkilöstömäärä	552	561	561
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärä	1 708	1 755	1 700
Palvelusetelin piirissä olevien lasten lukumäärä	409	506	572
Yksit. hoidon tuki	81	85	70
Päiväkotiyksiköiden lukumäärä + yksityiset	27+8	27+9	26+9

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	163 469	218 750	186 400	228 170	228 170	228 170
Toimintakulut	-3 195 059	-3 345 030	-3 345 030	-3 897 010	-3 956 993	-4 043 357
Toimintakate	-3 031 590	-3 126 280	-3 158 630	-3 668 840	-3 728 823	-3 815 187
Toimintakate/asukas	-70	-71	-72	-81	-82	-83
	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
HTV 1						
Yhteensä	44	45	45	46	45	45

Ollennaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2022-lukuihin)		
Menot	Muutos	Euroa
	Palkankorotusvaraus	-32 600
	Kirjastovirkailijan osa-aikaisen toimen muuttaminen kokoaikaiseksi	-17 400
	Kirjastovirkailijan vakanssin muuttaminen kirjastonhoitajan vakanssiksi (tehtäväkuvan vaativuus)	-6 200
	Sisäisten vuokrien korotus	-470 609
	Sisäisten siivousmaksujen korotus	-25 600
	Sisäiset ict-maksut	3 000
	Kirjaston toimintatuotot	8 200
	Nuuka:	
	Museonäyttelyiden muuttaminen omatoimiseksi	3 000
	Taidehankintamäärärahan leikkaus	6 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalue koostuu kolmesta yksiköstä: kirjastosta, kulttuuripalveluista ja museosta.

Kirjaston tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietojen ja taitojen kehittämiseen tarjoamalla asiakkaille monipuoliset ja uudistuvat koelmat. Kirjaston tehtävänä on myös tukea demokratiaa ja sananvapautta. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä tukee osallisuutta järjestämällä maksutonta toimintaa ja tapahtumia.

Kirjasto on toiminut poikkeusolosuhteissa kohta kolme vuotta. Korona rajoitti kirjaston toimintaa vielä keväällä 2022. Pääkirjaston peruskorjauksen vuoksi kirjasto on kirjokylällä toiminut väistötilassa viimeisen vuoden ajan. TA vuonna 2023 pääsemme toivottavasti toimimaan normaalisti. Nähtäväksi jää, onko poikkeusvuosilla ollut pysyvää vaikutusta ihmisten kirjastokäyttäytymiseen.

Peruskorjattu pääkirjasto ja Klaukkalan kirjastossa toteutetut tilamuutokset tarjoavat aiempaa monipuolisempia ja viihtyisämpiä tiloja asiakkaille. Myös tapahtumia varten on nyt modernit ajanmukaisella tekniikalla varustetut tilat. Kirjasto pyrkii aktivoimaan ja osallistamaan niin yhdistyksiä kuin kuntalaisiakin järjestämään tapahtumia ja toimintaa kirjastojen tiloissa.

Kirjaston aineistosta äänikirjojen kysyntä jatkaa edelleen kasvuaan. Vuoden 2023 aikana ollaan Suomessa ottamassa asteittain käyttöön kansallinen e-kirjasto, joka mahdollistaa tasavertaisen e-aineistokokoelman kautta maan.

Kirjaston roolia yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun mahdollistajana on pyritty kansallisella tasolla vahvistamaan viime vuosina. Nurmijärven kirjasto jatkaa kuntalaisten ja päättäjien matalan kynnyksen keskustelutilaisuuksia pyrkii osaltaan parantamaan kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Tähän kytkeytyy myös media- ja digilukutaito, joiden vahvistaminen on yksi kirjaston tehtävistä.

Kulttuuripalvelujen tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuri-toimintaa kunnassa. Yksikkö järjestää tapahtumia ja näyttelyitä, vastaa kunnan taidekokoelmasta ja taidehankinnoista, koordinoi kulttuuriavustusten jakamista, tekee yhteistyötä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa, sekä välittää tietoa kulttuuritapahtumista- ja harrastuksista. Kulttuuripalvelujen toiminnan kehittämisessä huomioidaan vuonna 2019 voimaan tullut kulttuurilaki ja kunnan uusi strategia. Kulttuuripalvelut vie aktiivisesti eteenpäin kunnassa tekeillä olevaa kulttuuriohjelmia.

Koronaepidemia rajoituksineen, peruutuksineen ja epävarmuuksineen on vaikuttanut kulttuurialaan voimakkaasti, ja sen jälkivaikutukset näkyvät edelleen monella tavalla. Tapahtumien kävijämäärä ei ole palannut lähellekään ko-

ronarajoituksia edeltävää aikaa ja myös tapahtumajärjestäjät ovat varovaisia tilojen vuokraamisessa. Haasteita aiheuttaa ainakin hetkellisesti myös koronan jälkeinen tapahtumien ylläpitäminen ja kiristynyt kilpailu.

Kulttuuripalvelut seuraa tapahtuma-alan kehittymistä ja mukauttaa omaa toimintaansa tilanteen edellyttämällä tavalla. Pyrkimyksenä on palauttaa Monikkosalin ja Taaborinvuoren kävijämäärä koronaa edeltävälle tasolle, ja pidemmällä aikavälillä myös sitä korkeammaksi, toimimalla pitkäjänteisesti yleisön ja vetovoimaista sisältöä tuottavien tapahtumajärjestäjien aktivoimiseksi. Oma tuotantona tehtävien tapahtumien ja näyttelyiden lukumäärää vähennetään keskittymällä määrän sijaan vaikuttavuuteen, ja fokuksa suunnataan tapahtumien järjestäjänä toimimisesta niiden mahdollistajana ja yhteistyökumppanina toimimiseen. Monikkosalin ja Taaborinvuoren markkinointia tuotantoyhtiöille ja muille tapahtumajärjestäjille pidetään yhtenä toiminnan painopistealueena. Taaborinvuoren sisältöjä kehitetään yhteistyössä museon ja Kivi-juhlien kanssa vastaamaan entistä paremmin matkailijoiden sekä muiden tapahtumakävijöiden tarpeita.

Museon perustehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja pitää näytteillä Nurmijärven menneisyyteen liittyvää materiaalia. Museo toimii kunnassa asiantuntijana kulttuuriperintöalaan liittyvissä kysymyksissä ja tehtävissä. Museo tekee yleisötyötä ja antaa kulttuuriperintöopetusta, jonka tavoitteena on vahvistaa lähiympäristön ja paikallishistorian tuntemusta.

Muuttuva toimintaympäristö asettaa museotoiminnalle haasteita. Asiakkaiden tarpeet ovat entistä yksilöllisempiä ja palveluilta odotetaan suurempaa valinnanvapautta. Museossa pyritään tuottamaan kohdennettuja sisältöjä eri käyttäjäryhmille, myös museotilojen ulkopuolelle. Tässä käytetään hyväksi digitoituja kokoelmia, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan tuotettuja aineistoja ja vierailuja kouluissa,

päiväkodeissa ja ikäihmisten kohtaamispaikoissa.

Pääkirjaston peruskorjauksen myötä museo tuottaa Galleria Villen näyttelyn lisäksi vitriininäyttelyitä kirjastosalin parvelle. Taaborinvuoren museoiden näyttelyiden uudistamista jatketaan. Vuonna 2022 käynnistynyt Nurmijärven kunnan historian 4. osan kirjoittaminen jatkuu vuoteen 2024 asti, museo osallistuu hankkeeseen.

Toiminnan painopistealueet

- Pääkirjaston toiminnan ja palvelujen kehittäminen uusissa tiloissa.
- Kirjaston roolin vahvistaminen keskusteleavan demokratian kohtaamispaikkana
- Digilukutaitoa-hankeen kautta digilukutaitojen vahvistaminen
- Suunnitelmallisen yhteistyön aloittaminen kirjaston ja varhaiskasvatuspalvelujen välillä.
- Taaborinvuoren tapahtuma-alueen tunnettuuden ja vetovoiman lisääminen erityisesti matkailijoiden keskuudessa
- Tapahtumien kävijämäärän kasvattaminen koronarajoituksia edeltäneelle tasolle
- Tuotantoyhtiöiden osuuden lisääminen Monikkosalin vuokraajien joukossa
- Galleria Villen toiminnan uudelleen käynnistäminen
- Taaborinvuoren museoiden näyttelyiden uudistaminen.
- Museo osallistuminen Nurmijärven kunnan historian 4. osan tekemiseen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP2021	TPE2022	TA2023
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut			
Toimipisteet	10	10	10
Kävijämäärä	194 072	220 000	310 000
Pedagogiseen toimintaan osallistuneet oppilaat	10 362	11 000	11 500
Digitaalisten palveluiden vierailut	1 203 762	1 210 000	1 280 000
Kirjastojen lainaus	493 855	510 000	650 000
Kulttuuriavustuskohteet	24	24	26
Museon digitoidun aineiston määrä	27 612	27 800	28 000

Nuorisopalvelut

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	566 169	578 200	578 200	574 680	574 680	574 680
Toimintakulut	-2 581 988	-2 973 687	-2 973 687	-2 972 640	-3 051 760	-3 119 350
Toimintakate	-2 015 819	-2 395 487	-2 395 487	-2 397 960	-2 477 080	-2 544 670
Toimintakate/asukas	-46	-54	-54	-53	-54	-55
	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
HTV 1						
Yhteensä	30	32	32	32	34	34

Olenaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2022-lukuihin)		
Menot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Henkilöstökulut, sis. palkankorotusvarauksen	-49 900
	Nuorten kesätyöllistäminen	-24 000
	Sisäiset vuokrat	-40 800
Tulot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Myyntituotot	45 800
	Maksutuotot	13 700
	Tuet ja avustukset	-9 500
	Muut toimintatuotot	-53 500

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Nuorisotyössä keskeistä on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa, tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista, tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisopalveluiden toimintamuodot- ja periaatteet tukevat nuorisolain hengen toteuttamista. Nuorisotyössä painottuvat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen ja monialainen yhteistyö.

Nuorisopalveluissa on kaksi tulosyksikköä; Monikko ja alueellinen nuorisotyö. Alueelliseen nuorisotyöhön sisältyvät muu muassa nuorisotilat, erityisnuorisotyö, leiritoiminta, nuorisovaltuuston toiminta ja ennalta ehkäisevä päihdetyö sekä koulunuorisotyö. Talousarviokauden aikana halutaan selvittää erityisesti digitaalisen nuorisotyön jalkauttamista kaikkiin toimintoihin sekä tarkastella loma- ja leiritoimintoja. Nuorisotyön organisaatiota ja toimintaa kehitetään vastaamaan paremmin koronan jälkeisiin haasteisiin sekä toimintaympäristön muutoksiin. Nuorisopalveluiden viestintä tukee toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista.

Jatkossa hyvinvointinäkökulma tulee yhä vahvemmin ohjaamaan työtä ja työssä tulee huomioida enenevässä määrin kestävä kehitys ja terveelliset elämäntavat muun muassa lisäämällä kulttuuria ja liikuntaa sekä harrastamisen että tapahtumien muodossa. Monialaista yhteistyötä kehitetään niin järjestöjen, kunnan muiden palveluiden kuin palveluntuottajien kanssa muun muassa yhteiskehittämisellä.

Nuorisopalveluissa jatketaan aloitettua kehittämistyötä sekä alueellisen että kohdennetun työn osalta. Monikon toimintaa kehitetään tavoitteellisemmaksi. Nuorten työpajan toimintaprosessien toteuttamista jatketaan ja etsivässä nuorisotyössä toimintaa kohdennetaan paremmin myös oppilaitoksiin. Koulunuorisotyötä jatketaan yläkouluilla ja sitä sillataan vahvemmin koulusta nuoren vapaa-aikaan.

Toiminnan painopistealueet

- Mallinnetaan koulunuorisotyötä siten, että työtä sillataan paremmin koulun ja vapaa-ajan välille
- Uusi nuorten työpajan malli on käytössä, ja työpaja vastaa sisällöltään nuorten ja yhteistyökumppaneiden tarpeeseen ja nuoret voivat tulla pajalle myös seinättömästi ja erilaisiin valmennuksiin siten, että toiminta tukee nuoria työllisyys- ja koulutuspolulla.
- Nuorisotilojen toimintaa ja aukioloaikoja tarkastellaan
- Loma- ja leiritoimintaa kehitetään

- Jalkautuvan työn rooli selkiytetään
- Kansainvälisen toiminnan mahdollisuudet kartoitetaan
- Monikkosalin päivä- ja iltakäyttöä tehostetaan sekä lisätään suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta.

- Organisaatiomalli tukee paremmin strategisten tavoitteiden saavuttamista, työhyvinvointia ja sosiaalisen pääoman kasvattamista.
- Nuorisopalvelut on haluttu yhteistyökumppani
- Nuorisopalveluiden brändistä luodaan kiinnostava

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2021	TPE2022	TA2023
Nuorisopalvelut			
Iltapäivätoiminta/asiakkaiden lkm, kunnan oma toiminta	125	125	125
Iltapäivätoiminta per käynti/e	5,9	7,2	7,2
Iltapäivätoiminta/avustukset e	179 445	180 000	180 000
Iltapäivätoiminta/avustukset per lapsi e	698	660	660
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	291	230	230
Monikkosali:			
Tilaisuuksien määrä	130	160	200
Kävijöiden määrä	6 742	15 000	31 000
Nuorten työllistäminen:			
Työllistettyjen määrä (palkkatuki/harjoittelu)	17/39	15/50	15/50

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	76 833	140 000	128 000	97 280	109 280	109 280
Toimintakulut	-763 294	-875 010	-865 390	-876 520	-891 060	-903 830
Toimintakate	-686 461	-735 010	-737 390	-779 240	-781 780	-794 550
Toimintakate/asukas	-16	-17	-17	-17	-17	-17
	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
HTV 1						
Yhteensä	6	7	6,5	7	7	7

Olenaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2022-lukuihin)		
Menot	<u>Muutos</u> Sisäiset vuokrat Sisäiset siivouspalvelut	<u>Euroa</u> 109 800 15 600
Tulot	Palvelumaksut Muut tuotot	-24 000 -18 500

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Suurin muutos tapahtuu toimintaympäristössä eli liikuntapalvelut ja hyvinvoinnin edistämisen yksikkö yhdistyvät vuoden 2023 alussa ja muodostuu uusi palvelukokonaisuus eli liikunta- ja hyvinvointipalvelut. Palvelukokonaisuuden esimiehenä toimii, vuoden 2023 alusta, liikunta- ja hyvinvointipäällikkö.

Liikuntapalvelut vastaavat kuntalaisille tarjottavien monipuolisten, laadukkaiden, kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla tapahtuvan ennaltaehkäisevien ohjatun liikunta- ja kursositoiminnan toteuttamisesta. Lisäksi liikuntapalvelut vastaavat urheiluseurojen avustamisesta, koulujen liikuntasalien vuorojen organisoinnista sekä yleisestä kuntalaisten liikuntamahdollisuuksien kehittämisestä mm. erillishankkeiden keinoin.

Liikuntapalveluiden keskeisin tehtävä on edistää kuntalaisten mahdollisuuksia liikunnan harjoittamiseen. Liikuntapalveluiden toimintaympäristönä toimivat monipuoliset kunnan sisä- ja ulkoliikuntapaikat, yhdistys- ja seurayhteistyö ja yksityinen sektori sekä kunnan monipuolinen luonto, jotka mahdollistavat kuntalaisille on monipuolisen liikunnan ja urheilun harrastamiseen.

Koronan vaikutukset ohjattuihin liikuntapalveluihin sekä tulotavoitteeseen ovat olleet merkittäviä. Jatkossa tulee myös huomioida tulostavoitteeseen vaikuttavat mahdolliset sisäliikuntatilojen remontit ja niiden aiheuttamat käyttöhaasteet sekä olemassa olevien sisäliikuntatilojen soveltavuudet eri lajien harrastamiseen.

Liikuntapalveluiden toiminnan painopistealueet

Liikuntapalveluiden pääpaino on ennaltaehkäisevässä ja toimintakykyä lisäävässä ohjatussa liikunnassa, joka tapahtuu kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla. Liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin ja hyvinvointialueen kanssa. Toiminta on suunnattu ja kohdennettu terveytensä kannalta liian vähän liikkuville tai liikuntaa aloittaville kuntalaisille. Moniammatillisessa yhteistyössä pyritään kehittämään yhteisiä, kohdennettuja palveluketjuja niille, jotka eivät liikunta terveytensä kannalta riittävästi.

Toiminnan painopisteinä ovat:

- Hyte-yhteistyön kehittäminen kunnassa toimivien urheiluseurojen ja yhdistyksien kanssa
- Perheliikunta konseptin luominen lasten ja perheiden liikuttamiseksi yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulutuspalveluiden kanssa
- Työikäisille kohdennetun matalan kynnyksen ja ennaltaehkäisevän liikuntapalveluiden edistäminen
- Ikäihmisten toimintakykyä ja yhteisöllisyyttä edistävien liikuntapalveluiden kehittäminen
- Liikunta- sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksien vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen –yksikkö vastaa kunnan hyvinvointityön koordinoinnista elinkaariajattelulla, kunnan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelusta ja arvioinnista, hyvinvointia edistävästä yhdistyksille jaettavista avustuksista

sekä verkostotyön koordinoinnista. Lisäksi vastataan kunnan vanhus- ja vammaisneuvostosta.

Toiminnan painopistealueet

Hyvinvoinnin edistäminen

- Kunnan monialaisen hyvinvointityön kehittämisen, etenkin ikääntyneet ja lapsiperheet huomioiden.

- Toimivan, ennaltaehkäisevän ja yhdyspinnassa tapahtuvan yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueen kanssa.
- Lasten ja nuorten - sekä kunnan laajan hyvinvointikertomuksen sekä suunnitelman ja sen tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden valmistelu, kuntastrategialähtöisesti, yhteistyössä kunnan johdon ja eri toimialojen kanssa.
- Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston sihteeritehtävät

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2021	TPE2022	TA2023
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut			
Ohjaustuntikertoja vuodessa	764	1 000	1 000
Ohjattujen ryhmien määrä	80	180	180
Myönnettyjä vuoroja liikuntasaleissa (tunti/vuosi)	10189 / 18257	12082 / 18200	12095 / 18200